

Els greuges de cori
a la Catalunya del segle XVI

Tesi per a la col·lació del grau de doctor en Dret
presentada pel llicenciat Oriol OLEART i PIQUET,
dirigida pel Catedràtic d'Universitat
i Professor Emèrit de la UAB Dr. Joaquín Cerdà Ruiz-Pons

Facultat de Dret, Universit. de Barcelona

Curs acadèmic 1991-1992

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 343

/14 Promotor militaris reportavit: Que per via de pensament han deli- /15 berat que los promovedors anassen a les persones dels agravis /16 per dir-los si tenen alguns memorials no s pugen llegir, que ls /17 donen, y també per saber si ls falta algun memorial perquè /18 se entén los faltarie alguna cosa.

/19 Brachium regale presentis adhesit, et etiam convocati in dicto stamento /20 etiam predictis adhererunt.

[Al marge l.14: Per los agravis]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 343v

/12 Promotor brachii ecclesiastici reportavit: Que les persones /13 eletes per los agravis los han fet de resposta que no tenen /14 ningun memorial ordenat, y que faltarie certa scriptura per /15 la qual han enviat a Barcelona.

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 350v

/1 Promotor brachii militaris reportavit: Que la scriptura /2 del agravi de Forés s'és trobada, y també fan a saber a ses senyories /3 mercès com mossèn Joan Setantí ha possat dissentiment a tots actes /4 si no és a la habilitació, als agravis generals, a les constitucions, /5 al redrés del General, al donatiu fahedor a sa Magestat y altres /6 actes fins sie desagraviat dels agravis que pretén, com apar /7 en una scriptura que aporta.

[Al marge l.1: Agravis de / mossèn Setantí]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 353v

/15 ... y també que anassen a les /19 nou persones del agravis dient-los com lo temps és breu y que s /20 donen pressa. [Es delibera que hi vagin els promovedors]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 354-354v / 358-358v

/1 Et de mandato convocatorum per me notario fuit lecta supplicacio gravami- /2 num Joannis de Setantí,

herina die reportata per promotorem stamenti /³ militaria, est tenoris huiusmodi:

/⁴ Molt il·lustres reverendíssims, excel·lentíssim, molt il·lustres e il·lustres senyors,

/⁵ Com aquesta sia la ocasió en la qual los agraviats an de esperar rexeu /⁶ de sos agravis, y de la mateixa manera que és just que sa Magestat desagravie /⁷ a sos vassalls y an aquella refasse los danys e injúries que sos officials /⁸ los an fet, axí per consegüent ab la mateixa rahó és just que vostres /⁹ senyories, excel·lència y mercès dessagravien y refassen los danys, injúries e tra- /¹⁰ balls que sos ministres y officials injustament hauran causats /¹¹ a Joan de Setantí per excessos hajan comessos contra privilegis, /¹² constitucions, capítols de cort, y contra justícia, y com sien tals /¹³ y tan grans los agravis, danys e injúries causats a dit Setantí /¹⁴ per los diputats, assessors, y alguns officials del General dels /¹⁵ triennis dels quals los diputats que vuy són no tenen poder per a /¹⁶ posar-i las mans sens exprés orde dels brassos per ser cosas fetas /¹⁷ abans del trienni proppassat del qual ells són jutges y no u són, /¹⁸ los quals agravis són ultra dels causats en la iniqua y mala execució /¹⁹ contra ell feta, y axí dedihex dit Setantí dits agravis sens per- /²⁰ judici de les causas civils principals y de suplicació, las quals aporta /²¹ contra lo procurador del General devant los diputats del General /²² de Catalunya en Barcelona residints, y com de la major part dels agravis, /²³ danys e injúries que assí se deduhirien ne donà queixa en la visita que /²⁴ feren los diputats del trienni que comensà en lo any 1575, y /²⁵ en justifficació de aquells donà diversos testimonis e instà summa- /²⁶ ment se li fes justícia, fent-li satisfació de dits danys y agravis, /²⁷ lo qual may pogué obtenir, ni tampoch que en dit negoci se /²⁸ fes declaració alguna, pus los assessors de qui se quexava feien /²⁹ la visita.

Per ço, dit Setantí dedueu assí de nou part de dits /³⁰ agravis y altres que après li són estats fets, que seran los que // assí se seguexen, que en los demés, per

escusar proxilitat, se'n referex /² als capítols que en dita visita estan deduhits, per alguns dels quals /³ agravis, vist que no podia alcansar justícia de aquells, dit Setantí /⁴ ha interposades.

[Segueixen les queixes: f. 354v-358]

[f.358] /¹² Tots los sobredits agravis, danys e injúries que contra justícia, /¹⁴ privilegies, constitucions y capítols de cort a dit Setantí són estats /¹⁵ causats per los dits deputats y altres officials desobre men- /¹⁶ cionats, y alguns d'ells fets a instància del procurador del /¹⁷ General, los quals tots són ministres y officials de vostres senyories, excel·lència /¹⁸ y mercès, los estima dit Setantí en sis milia ducats.

/¹⁹ Los quals agravis, danys e injúries y treballs dedueix dit Setantí /²⁰ en lo millor modo que pot y deu, suplicant a vostres senyories, excel·lència y mercès /²¹ sien servits advertir-los y conciderar-los, y los molts e notables /²² que per dites ocassions ha patits e suportats, que són tants que /²³ no s poden explicar, com a vostres senyories, excel·lència y mercès los és notori, y per ço /²⁴ sien servits provehir y manar que los dits danys, injúries, /²⁵ despeses y treballs sien refets, pagats y satisfets a dit Joan de /²⁶ Setantí, pus aquells se són seguits per excessos de sos officials, /²⁷ com axí o fassa sa Magestat per sa clemència gran y christi- /²⁸ andat, y per més justificació de dites cosas exhibex y produex /²⁹ dit Setantí lo procés de la visita no s 'éu en lo principi del // [f.358v] trienni que comensà en lo any de 1575 ab los testimonis per /² Setantí en aquell donats, y lo procés criminal fet dita casa /³ de la Diputació contra dit Setantí, y los actes que per a més justificació y clarícia de dits agravis, suplicant /⁶ dit Setantí, quant pot a vostres senyories, excel·lència y mercès, sien servits co- /⁷ metre y donar son poder als deputats de Catalunya, o a las /⁸ personas que a vostres senyories, excel·lència y mercès ben vist los serà, na- /⁹ nant-los que dins un termini competent desagravien a dit

/10 Setantí dels danys, injúries e treballs que ha patits, y que en /11 tot li sia administrat compliment de justícia, non se as- /12 tringens etc. que licet etc.

/13 Altissimus etc.

/14 Joan de Setantí en causa pròpria.

/15 Qua suplicatione gravaminum per me notari et dicti stamenti /16 ecclesiastici scribam lecta, et habito tractato fuit decretum: /17 Que se scrigue als deputats que fassen justícia sobre les coses /18 suplicades, citats los que se hauran de citar, y sens preju- /19 dici de les causes pendents, les quals se hajen de passar /20 havant servades les constitucions y segons serà de dret.

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 371v

/13 Item fuit lectum memoriale gravaminum factarum ecclesiis /14 et ecclesiasticis personis tam per judices brevis apostolici /15 quam per regios officiales.

[Al marge l.13: Agravis dels / ecclesiàstics]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 377v

/5 Item habito tractatu fuit deliberatum ut sequitur: /6 Lo stament ecclesiàstich, hoïda la relació han feta les per- /7 sones de aquest bras eletes per als memorials dels agravis /8 de la multitud de memorials que cada die acuden y que /9 si no s'i dóna orde serà nunca acabar y que per ço sie /10 feta embaxada als altres brassos que per via de pensament /11 se deurie donar cert termini breu dins lo qual los hagen /12 de portar, y si a ells los apparà altre modo millor, que u /13 diguen, y per a fer dita embaxada nomenaren a micer Cellers /14 y al ardiaca Coma.

/15 Venerunt nobiles Blan de Ribera et illustris Joannes Ray- /16 mundus Caldes de Segués, legati brachii militaris, qui in effectu /17 retulerunt: Que aquell bras ha deliberat que a les persones /18 que assistexen en les corts y tenen agravis se'ls done dos /19 o tres dies per a que ls porten, y als que són absents algun temps /20 més, y assò que no sie de manera que se'ls tanque la porta, /21 sinó que ls puguen donar sempre que voldran.

/²² Venerunt domini Andreas Vilaplana Gerunde, et Gabri- /²³ el Arrencada ville Torriselle et de Montegrino legati /²⁴ brachii regalis qui explicarunt: Que aquell bras ha /²⁵ deliberat que a las persones que tenen agravis per a /²⁶ donar-los, que se'ls prefigesque termini fins al diumenge /²⁷ primer vinent, precís y peremptori, y passat lo termini, /²⁸ que ls donen com a particulars y no en nom dels brassos.

[Al marge 1.5: Per los agravis; al marge 1.15: Resposta ab em- / baxada al bras / militar; al marge 1.22: Resposta ab embaxada / del bras real]

ACA, RP, BG, Cl. 5^a, A, 20, f. 378

Item fuit deliberatum: Que lo promovedor torne resposta /² als altres brassos que apar al present stament que sie pre- /³ figit termini a totes les persones que tenen agravis per a do- /⁴ nar-los, que de assí a dilluns propvinent, los que tenen me- /⁵ morials, los donen perquè los no s donaran de assí al /⁶ dit dia se posaran en bell hi.s donaran a sa Magestat, y que /⁷ dels que allí havant se portaran, no tancant la porta per a /⁸ donar-los, se tindrà consideració d'ells segons de la qua- /⁹ litat que seran.

/¹⁰ Fuit reportatum aliis brachiis dictæ curiæ

/¹¹ Promotor militaris reportavit: Que aquell bras se adhe- /¹² rex a no s prefigesque termini als que han de donar agra- /¹³ vis fins a dilluns propvinent y que los de assí aleshores do- /¹⁴ naran se presentaran a sa Magestat.

/¹⁵ Promotor regalis reportavit: Que aquell bras se adherex a la /¹⁶ prop dita deliberació y quant als vestits dels porters ...

[Al marge 1.1: Per los agravis; al marge 1.11: Per dit negoci; al marge 1.15: Per dit negoci]

ACA, RP, BG, Cl. 5^a, A, 20, f. 380

/¹⁰ Promotor brachii militaris reportavit: Que en lo bras /¹¹ militar s'és llegit lo últim memorial de agravis, y en lo /¹² primer que és de la vila de Vilafranca de

Conflent deuriem /¹³ linear los noms de don Garau de Cruïlles y altre nom /¹⁴ que y ha per no causar escàndol, y que al últim agravi /¹⁵ que apar bé del vici-canceller, protonotari y scrivans /¹⁶ de manament que no tenen memòria de la constitució /¹⁷ que disposa que pugue ésser lo vici-canceller sols sie de la /¹⁸ corona, y no s deurie mirar la constitució y veurer /¹⁹ si s pot fer que a lo demés per no haver nom de per- /²⁰ sona que l ha donat no és inconvenient.

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 424-424v

/²⁷ Promotor militaris reportavit: Que los nous memorials /²⁸ dels agravis donats se són traslledats y aportats assí perquè // vessen si són llegits tots assí y que si ls aparexerie a ses /² senyories y mercès anassen a demanar ora als senyors tractadors /³ per a presentar-los a sa Magestat.

[Al marge l.27: Per los agravis]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 429

/⁵ Item fuit decretum: No s comete segons se cometa mossèn Joan /⁹ Pau Ciurana, regent los comptes del General, que pague y satisfasse /¹⁰ als scrivents que han scrit les constitucions, agravis y redrés /¹¹ y altres coses en sevey de la cort segons los notaris y advocats /¹² dels altres (*) brassos tatxaran.

(*) ratllat

[Al marge l.8: Per los salaris / dels scrivents]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 430v

/²² Item convocati in dicto stamento deliberarunt: Que les matexes /²³ persones que feren la altra presentació dels agravis, que són lo /²⁴ reverendíssim de Vich, lo molt reverent abat de Poblet y lo reverent mossèn /²⁵ Cellers, syndich de Barcelona, fassen també la presentació de /²⁶ aquestos que de nou se han de presentar.

/27 Que deliberatio fuit notificata aliis brachiis per promotorem.

[Al marge 1.23: Per la / presentació / dels agravis]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 439-439v

/23 Deinde quia pro parte Regie Majestatis fuerat assignata /24 hora pro presentandis residuis memorialibus gravaminum /25 embaxiatores per brachia electi et monimati more solito /26 fecerunt dictam embaxiatam Sacrae, Catholicae et Regiae Majestatis in suo regio // palacio existenti et facta dicta presentatione dictum grava- /2 minum sua Regia Majestas respondens dixit sequentia /3 in effectu: Que los vería y mandaría remediar como /4 merece la grande fidelidad y amor que estos brassos /5 le tienen, pro ut predicta omnia retullerunt dicti legati brachii /6 ecclesiastici.

[Al marge 1.23: Presentació de agravis / a sa Magestat]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 441

/7 Item fuit decretum ut sequitur: /8 Lo stament ecclesiàstich desitjant passar havant en lo que toque /9 a la expeditió de les presents corts, per ço deliberen per via de pen- /10 sament que de part dels brassos se entengue en fer provehidors /11 de greuges, y no s fasse saber als senyors tractadors que la cort /12 encén fer dita nominació de provehidors de greuges per a que /13 per part de sa Magestat se fasse lo matex.

[Al marge 1.8: Per la nominació / de provehidors de / greuges]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 460v-461

/25 Preterea fuerunt electi in iudices gravaminum reverendi Herdinandus // Quintana, procurator reverendissimi Uregellensis, Rafael Doms, archidi- /2 aconus canonicus et syndicus capituli Tarraconensis, et Honofrius /3 Paulus Cellers, reverendi capituli ecclesie

Barcinonensis syndicus.

[Al marge 1.25: Nominacio provisorum / gravaminum]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 461v-472

/⁸ Per admodum reverendi abbatem de la Real fuit tradita /⁹ mihi notario quedam scriptura et requisivit eam in pro- /¹⁰ cessu inseri et continuari que est tencriis huiusmodi:

/¹¹ Per quant ahir dematí lo senyor president proposà se fes /¹² nominació de jutges de greuges y digué que havien de /¹³ ser un procurador de bisbe y un capitular y iun abat, /¹⁴ y axí se votà en scrutini y se trobaren en major nú- /¹⁵ mero de veus de capitulars lo reverent ardiaca Dhoms y lo /¹⁶ procurador del reverendíssim de Urgell, y dels abats lo reverent abat de la Real, y quant se féu publicació /¹⁷ del acte se trobà en /¹⁸ major número de veus lo dit reverent abat de la Real, y en los /¹⁹ exemplars de las corts passades se féu nominació solament /²⁰ del capitular y de dos abats, y en lo procés del any /²¹ 1552 se trobà lo mateix exemplar, per tant suplica lo /²² dit abat de la Real sie declarat si los abats an de /²³ ser privats de no ser jutges de greuges attento que estant /²⁴ en pecessori de ser jutges de greuges y no dos capitulars, y /²⁵ axí protesta de tot lo que li és lícit protestar, requerint /²⁶ a vós notari que de la present scriptura ne lleveu acte /²⁷ attento que ahir après dinar requerí a monsenyor de // Barcelona com a president o proposàs o determinàs /² lo fahedor sobre de fer la dita electió.

[Al marge 1.8: Per la nominació dels / jutges de greuges; al marge 1.11: Scriptura del abat / de la Real]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 473

/⁸ Item habito tractatu super contentis in scriptura oblata /⁹ pro parte admodum reverendi abbatis de la Real fuit decretum electi- /¹¹ onem factam de persona reverendi Onofrii Pauli Cellers canonici /¹² et syndici Barcinone die herina in iudicum gravami- /¹³ num fuisse et esse

juridice factam illicque standum et perseve- /¹⁴ randum
esse pro ut steterunt et perseverarunt.

[Al marge 1.9: Sobre la electió / dels jutges de greuges]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 479

/³ Promotor militaris reportavit: Com en aquell bras ha /⁴ nomenat en jutges e o provehidors de greuges a don Be- /⁵ renguer de Peguera, a micer Jaume Çalba y a micer Sigis- /⁶ mundo Hortiz de Cabrera, y també apar per via de /⁷ pensament que per tot aquest mes ...

[Al marge 1.3: Nominació de jutges / de greuges per / lo bras militar]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 484v

/²¹ Deinde reverendisimus dominus episcopus Barcinone presidens exposuit sequentia in /²² effectu. Que lo senyor don Lluís de Peguera li havia dit que de part de sa /²³ Majestat li era manat que li digués que avisàs a tots los senyors de aquest /²⁴ bras que demà sa Magestat venia allí a la iglésia y que tinguessen apa- /²⁵ reiats los memorials, que sa Magestat ho manave, és a saber, los que eran /²⁶ passats per los brassos per a poder-los-hi presentar, y també que elegissen jut- /²⁷ ges de greuges.

[Al marge 1.21: Que sa Majestat ha de venir / a la iglésia]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 485

/¹⁰ Promotor brachii regalis retulit: Que en aquell bras havian nome- /¹¹ nat en jutges de greuges a mossèn Pere Ferreras, síndich de Barcelona, y a mossèn /¹² Antoni Joli, síndich de Perpinyà, y a mossèn Baptista Bordoll, síndich /¹³ de Balaguer.

/¹⁴ Item fuit decretum: Que los promovadors vajan a fer saber la nomina- /¹⁵ ció per dits tres braços feta de jutges de greuges.

[Al marge 1.10: Nominació de jutges / de gregues del bras / real]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 488

/⁶ Promotor militaris reportavit: Que en aquell bras havian con- /⁷ siderat la forma se havia de tenir en lo presentar la suplicació del jutges /⁸ de greuges, y que pux sa Magestat ha de venir vuy a la present iglésia, /⁹ apar que se li deuria presentar dita suplicació y també hantes /¹⁰ que las matexas personas eletas per a ccbinar les constitutions /¹¹ acostumen de fer dita presentació per a que tota via estarian al /¹² que assí se deliberarà.

/¹³ Et habito tractatu fuit decretum: Que las personas que foran per a /¹⁴ apuntar los agravis que són monsenyor de Vich, lo senyor abat de Poblet /¹⁵ y micer Onofre Pau Cellers, síndich del capítol de Barcelona, pre- /¹⁶ senten la suplicació dels jutges de greuges, y que les matexas persones /¹⁷ per a presentar las constitutions presenten les que stan posadas en /¹⁸ limpio, vuy a sa Magestat quant vindrà a la present iglésia per a que /¹⁹ sia servit decretar-las.

[Al marge l.6: Per la suplicació dels juges / de greuges; al marge l.12: Sobre dit negoci]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 488v

/²⁰ Item fuit decretum ut sequitur: Per quant se entén que vuy se aurà /²¹ de fer tercera presentació de agravis a sa Magestat y que seria inconvenient /²² que las matexas personas que han de fer dita presentació de agravis presen- /²³ ten la suplicació dels jutges de greuges, per ço deliberen se fasse la presenta- /²⁴ ció de dita suplicació per altrás personas, nomenant per aquest effecte al reverendíssim /²⁵ senyor bisbe de Gerona, al molt reverent abat de la Real y al reverent Onofre /²⁶ Masdemont, síndich del capítol de Elna.

[Al marge l.20: Per la presentació de la suplicació / dels jutges de greuges]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 489

/¹⁰ Promotor brachii militaris reportavit: Que aquell bras ... /¹² ... per a presentar la suplicació /¹³ dels jutges de greuges ha nomenat lo bescompte de Rocabertí, don Joan /¹⁴ de Queralt y mossèn Jaume Juan Mahull, y ...

[Al marge l.10: Per la presentació de la suplicació / dels jutges de greuges y / capítols]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 490

/¹¹ Promotor militari reportavit: Que s'és advertit per los doctors del concell /¹² supremo que en la suplicació dels jutges de greuges s'i posàs temps de devuyt me- /¹³ sos per a sentenciar, atento que ha molt temps que no se han tingut corts y ay /¹⁴ moltas personas per a desagraviar.

/¹⁵ Venerunt domini abbatis de la Real eode Populeto et procurator reverendissimi Urgellensis.

/¹⁶ Et quia tria brachia dictis curiis fuerunt eiusdem voti quod sue Regie /¹⁷ Magestati presenteretur suplicatio in dictum gravaminum concordata per dic- /¹⁸ ta tria brachia sua Regia Magestat presens erat in dicta ecclesia Beatz Mariæ villæ Montissoni.

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 505

/¹ Item fuit deliberatum: Que vagen las personas ja ditas als /² senyors tractadors pr solicitar-los vullan intercedit ab sa Ma- /³ gestat que remedie los agravis a sa Magestat presentats.

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 506

/¹ Paulo post reveni admodum reverendus abbas de Gerri /² et reverendus syndicus capituli Dertuser legati presentis bra- /³ chii superius electi retulerunt sequentia: Que ells són estats /⁴ a solicitar als senyors tractadors que intersedissen ab sa Ma- /⁵ gestat fos de son real servey donar remey als agraviats y /⁶ que dits senyors tractadors los han dit dos cosas, la una, que ells /⁷ no saben con han de respondrer als memorials dels

/8 agravis, y que voldrian saber com s'és fet en altrás /9
corts perquè sa Magestat ha manat se observe en tot y per
tot /10 lo que s'és acostumat, y que axí de prompte los ho
fessen saber /11 perquè ells puguen respondrer de la
manera que s'és acostumat, /12 y que si acàs no s podian
conclourer les corts seria forçat pro- /13 rogar per a
Tortosa la present cort per a sis dias, lo que serà gran
/14 dany per a tota la cort, y per ço no s donen pressa
als nego- /15 cis.

/16 Item fuit lectum memoriale quoddam gravaminum /17
Elisabetis Mestra et de Clasquerí, et fuit deliberatum /18
quod reportetur brachio militari per promotorem dicti /19
stamenti ecclesiastici.

/20 Promotor regalis reportavit: Que aquell bras,
oyda la /21 relació han feta los embaxadors són anats als
senyors tractadors, /22 han deliberat de proapta se junten
los advocats y vegem /23 exemplars en aquest particular de
agravis, perquè se pogue /24 tornar resposta als senyors
tractadors.

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 506v

/9 Promotor militaris retulit: Que són de parer en
aquell /10 bras, per via de pensament, que s tornàs
resposta als senyors /11 tractadors dient-los que no se ha
trobat cosa a propòsit del /12 que ses senyories
desitjaven saber dels agravis, y per ço sa Magestat /13
principalment té las corts per a desagraviar als
agraviats /14 y lo fer constitutions és accessori, que
apar que si tenen /15 los senyors tractadors la resposta
dels agravis le deuen donar, /16 o si tenen las
decretacions de les constitutions les donen també.

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 507

/13 Venit nobilis Michael Clemens, regius
protonotharius et expo- /14 suit in effectu: Que ... / ...
/16 y també porte les <res-> /17 respostes per sa Magestat
fetas als memorials de agravis ge- /18 nerals y
particulars, en los demés, emperò, se podrà acudir als

senyors tractadors, que ells tenen orde de sa Magestat de rezpondre ...

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 507, 508 i 508v

[f.507] /²⁰ Reverendus prior Scale Dei et syndicus Dertusensis fecerunt rela- /²¹ tionem, et sibi commissis ut in papiro tenoris huiusmodi:

/²² A vint-y-set de noembre mil sinch-cents vuytanta-sinch /²³ les personas eletas per lo bras ecclesiàstich feren relació com està /²⁴ assí y lo bras ho reformà com està en altra paper:

[f.508] /⁶ Item a les persones que han entrevingut en los agravis, a /⁷ quiscú XXV ll. [s.].

[f.508v] /¹⁴ Item a sis personas per regonèxer los processos de /¹⁵ cort y mirar exemplars acerca dels salaris y remu- /¹⁶ neracions, los que vostres excel·lència y mercès manaran ll. [s.].

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 509v-510

/²⁶ Qua scriptura lectam dicto stamento ecclesiastico Prin- // cipatus Cathalonie et habito maturo colloquio super contencis in ea /² per convocatos in dicto stamento fuit facta deliberatio sequens: / ...

/²⁶ Als qui han entrevingut als agravis ab la matexa re- /²⁷ tenció, vint-y-sinch lliuras XXV ll. [s.].

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 514v

/¹¹ Promotor militaris reportavit: Que en aquell bras apar que /¹² las matexas personas que són anadas a sollicitar los dits agra- /¹³ vis tornassen als senyors tractadors per dir-los que la cort spere /¹⁴ reparo y desagravi de tots los qui han presentats memorials /¹⁵ de agravis, y que assò se'ls digue de paraula y no ab scriptura /¹⁶ puix tenen prou memorials.

[Al marge l.11: Per los agravis]

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 561v-562

/28 Promotor militaris reportavit: Que ls aparexia per via /29 de pensament se fes embaxada als senyors tractadors /30 agrañint-los la mercè han fet en aquestos brassos de // dar-los paraula del bon assiento que diu sa Magestat darà al /2 escusado, y als agravis, y també que los embaxadors aniran /3 que se n'aportassen los capítols que restaran indecissos, y que ells /4 mirassen en tractar y concordar-los per a que la cort se puga con- /5 clourer.

/6 Et fuit decretum: que vage lo promotor al bras militar dient- /7 los que aquest bras se aderix en que se vage a besar las mans /8 als senyors tractadors per a la oferta han feta de desagraviar als /2 agraviats, y que del que deyan, s'enportassen los capítols inde- /10 cisos ...

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 550

/1 Promotor militaris reportavit: Que en aquell bras se ha entès que lo /2 senyor compte de Miranda ha dit que pendrie contento que /3 de cada bras anàs una persona y un advocat per entendre lo /4 que se deurà fer en los agravis generals, y que per ço aparaxia /5 en aquell bras per via de pensament se nomenassen dos perso- /6 nas de cada bras per aquest effecte.

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 564 i 564v

[f.564] /11 Memorial de remuneracions, salaris de officis y caritats /12 donadoras a las personas y iglésias deyas scritas y següents:

[f.564v] /26 Item als qui han entrevingut en los agravis /27 pus no reban de altra offici salari, vint-y-sinch /28 lliuras dicti XXV ll. [s.].

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 571-572

/11 Venit nobilis con Michael Climens prothonotario et tradidit /12 convocatis in dicto stamento quandam scripturam tenoris /13 huiusmodi: Sa Magestat encara que no ha acostumat de respondrer als agravis /14 per scrits,

per fer mercè als brassos respon als agravis per /¹⁵ ells ,pretesos lo següent:

/¹⁶ En lo de la inquisició, ja està provehit ab las respostas als /¹⁷ capítols de la inquisició.

/¹⁸ En lo de la capitania general, està provehit en lo universal /¹⁹ ab una constitució que està decretada, y ab lo particular pro- /²⁰ sehir ab los jutges de greuges.

/²¹ En lo de March Ferrer, lo interès de la part està concordat lo /²² universal, puix no paregue de la constitució que se era ordenada /²³ ser remedi ara per los jutges de greuges, reservant dret al /²⁴ síndich del General de la ciutat de Barcelona y vila de /²⁵ Perpinyà.

/²⁶ En lo dels agravis del General y presa dels diputats, se /²⁷ diu que sa Magestat manarà reveurer lo procés en Barcelona dins /²⁸ tres mesos après que estiga assentada la Audiència, y tro- /²⁹ bant que se ha fet algun agravi contra los drets, auctoritat /³⁰ y jurisdicció dels diputats, ho manarà provehir y reme- // [f.571v] diar com convingue per conservació y augment del Gene- /² ral, lo qual sa Magestat molt desitge, y en lo dels propis /³ usos la obligació complirà ab ella.

/⁴ Quant a la infàmia no s pretén per la ciutat de Barcelona /⁵ hi resultat de la presa de Pere Cassador ab la executió no s /⁶ féu en la persona de Miquel a purgada la infàmia per a que se entengue que dit Cassador no tenia culpa /⁷ alguna, y en lo que se pretén contra altre- sa Magestat mena- /⁸ rà provehir segons contra ells se deu de justícia.

/⁹ Quant a la pragmàtica dels cavalls que està ja feta consti- /¹⁰ tució que provehex contra els qui ls passen en França, /¹¹ sa Magestat mane que no s guarde ni execute, y sie agu- /¹² da per no feta.

/¹³ Quant al excusado, ja se'ls ha dit als promovedors que se'ls /¹⁴ darà tal satisfacció de part de sa Magestat que de aquella res- /¹⁵ taran satisfets en lo universal y, quant als particulars, ja s /¹⁶ procure donar contento a molts de ells, y lo mateix se fa- /¹⁷ rà ab los demés.

/18 Quant als greuges de les ciutats, vilas y llochs y altres par- /19 ticulars, perquè los negocis tenen necessitat de provas y exhi- /20 bitions de actes y processos, sa Magestat mane no's decidesquen /21 per los jutges de greuges, als quals encarregue que fassan jus- /22 ticia y miren per lo descàrrech de la concientia de sa Magestat; /23 y advertex sa Magestat que si alguns excessos constarà haver /24 comesos sos officials, manarà provehir ad.aquells conforme a jus- /25 ticia, procurant donar tota satisfacció y contento en aquest /26 Principat y Comptats, per quietut y sosiego dels pobla's /27 en aquells.

/28 Quant a las pragmàticas de la contribució de obras de /29 Perpinyà y Rosas, sa Magestat, tenint consideració a la fide- // [f.572] litat dels poblats en lo Principat de Catalunya y Comptats /2 de Rosselló y Cerdanya, y per lo servey que ab tant prompta vo- /3 luntat li tenen determinat de fer, sa Magestat és content de revocar /4 y revoque las ditas pragmàticas.

ACA, RP, BG, Cl. 5a, A, 20, f. 578v-579

/31 ... y axí bé ha- // vem deliberat que de pecúnias del dit General sian do- /2 nadas y pagadas a las personas que han treballat en ordenar y /3 apuntar los memorialis dels agravis, axí generals com particu- /4 lars, per remuneració y satisfacció de sos treballs, ço és, a don Jay- /5 me de Cardona per lo bras militar, a mossèn Andreu Vilaplana /6 de Gerona y a mossèn Joan Ponçech de Vich y a mossèn Galde- /7 rich Robollet, síndich de Vilafrancha de Conflent, a cada /8 hu d'ells, vint-y-sinch lliuras moneda barcelonesa, ...

[Més endavant ni apareix també la casa on s'ajuntaven els de les constitucions i agravis] [Forma part d'una cautela on hi ha principalment els de les constitucions i capítols del redreç]

ACA, RP, BG, Cl. 58, A, 20, f. 681v-683

/¹⁵ Gravamina vero pro parte dictorum trium stamentorum dicta f. i. e. /¹⁶ Magestati presentata, de quibus supra in presenti processu fit meo /¹⁷ hic venebant hic inserenda attamen non inseruntur nisi gravamina generalia ad brachium ecclesiasticum spectantia, et /¹⁸ aliique alia totu Principatu concernentia et particularia que /¹⁹ dam inter generalia per mixtum incerta que pro ut presenti /²⁰ stamento ecclesiastico fuit relatum sue Regie Magestati in /²¹ diversis vicibus presentata fuerunt ut superius in presenti processu apparet reliqua vero possunt videri in processu familiaris brachii militaris presentis Principatus huiusmodi /²² vero gravaminum generalium tenor sich se habet.

/²³ S. C. R. Magestat,

/²⁴ Considerant los poblats en lo present Principat de Cathalunya y Comptats de Rosselló y Cerdanya com a obedientissims y fidelissims vassals de vostra Magestat los grans beneficis y mercès que han rebut de la presència de vostra Magestat en aquests seus Principat y Comptats, y per contrari los molts agravis, danys y prejudicis que en absència de vostra Magestat majorment essent estada tant llarga han rebut y rebian cada dia per alguns dels lloctinents generals de vostra Magestat, doctors de son real concell y audiència, y altres oficials y ministres de violació dels Usatges de Barcelona, Constitucions de Cathalunya, capítols y actes de cort, privilegis, usos y costums dels dits Principat y Comptats, ab justes rahons y causas, per lo gran amor que tenen a vostra Magestat, han desitjat la real presència y suplimentat ab diverses cartas y embaxadas fos vostra Magestat servit nos mercè de visitar aquests seus Principat y Comptats, no sols per fer-nos mercè, las quals speram molt certas com de tant potentissim cathòlic, benigne y clementissim príncep, rey y senyor nostre tenim experimentat; més encara per posar orde en la administració de la justícia y reduhir los abusos y excessos fets a son

degut stat y orde /¹⁷ perquè de assí al devant no s fassen semblants agravis y prejudicis, /¹⁸ los quals són tants y de tant pes y concideratió que quant fos- /¹⁹ sen fets a personas stranyas agueran confiadament recorregut /²⁰ a vostra Magestat, prometent-se tot amparo y deffensa com de príncep tant /²¹ cristià y tant zelós de la justícia y rectitut, y encara que la /²² presentació dels presents y altres memoria's de agravis se haja /²³ de fer a vostra Magestat dins de la iglésia de Santa Maria de la vila de /²⁴ Monsó, a hont és lo lloch per vostra Magestat assignat per cele- /²⁵ brar las corts. les quals vostra Magestat nos fa mercè de te- /²⁶ nir y celebrar a estos sos Principat de Cathalunya y Comptats de /²⁷ Rosselló y Cerdanya, y no en altra part fora de aqueila, /²⁸ emperò per la malaltia de vostra Magestat e indisposició de /²⁹ terçanas, per les quals és estat necessari aver de sagnar a /³⁰ vostra Magestat tres vegadas y donar-li purga y fer-se altres remeys /³¹ y moltas pregàrias y orations públiques a nostre Senyor Déu axí /³² en la present vila de Monsó com en tot lo present Principat y // [f. 682v] Comptats perquè fos servit per sa misericòrdia restituhir a vostra /³ Magestat la perfeta salut y axí per ésser molt manifest y notori /³ lo impediment de malaltia que de present vostra Magestat per la qual és /⁴ impedit poder-se trobar en dita iglésia perquè en ella se pogués /⁵ fer a vostra Magestat dita presentació, per quant si ab aquest fret ana- /⁶ ve vostra Magestat personalment en ella, seria posar en perill la sa- /⁷ lut y vida de vostra Magestat, que tant importa per al servey de Déu, /⁸ bé, repòs y quietut de la Christiandat y de sos regnes y stats, /⁹ y specialment de aquests de sos Principat y Comptats, per ço, los /¹⁰ tres brassos de les ditas corts perquè s puga passar avant a la ex- /¹¹ pedició y conclusió de aquelles, ab expressa emperò protestatió /¹² que lo present acte y cosas en aquell contengudes no pugan /¹³ en esnevenidor ésser trets e conseqüentia y exemplar, ni /¹⁴ per aquell los sia fet ni engendrat perjudici algú ni pugan /¹⁵ ésser obligats, constrets ni

forsats fer semblants presenta- /¹⁶ tions de memorials a vostra Magestat, ni a sos successors en estes o /¹⁷ altres corts: sinó stant personalment en lo illoch assignat per a /¹⁸ tenir y celebrar aquelles, y ab altres salvetats y protesta- /¹⁹ tions necessàrias y oportunas de llur pròpria y mera volun- /²⁰ tat y per les causas demunt ditas, y no altrament, perquè en /²¹ lo sobredit puga vostra Magestat més complidament provehir y /²² manar reparar, resarcir y restituhir los danys y agrava- /²³ vis fets a tot lo present Principat de Cathalunya y Comp- /²⁴ tats de Rosselló y Cerdanya y als particulars poblats /²⁵ en aquells presenten a vostra Magestat, per ara, aquest memo- /²⁶ rial de alguns de dits agravis en la conexensa, examina /²⁷ tió y declaratió dels quals, quant humilment poden, supli- /²⁸ can a vostra Magestat los tres braços del present Principat de /²⁹ Cathalunya y Comptats de Rosselló y Cerdanya sia de son real // [f. 683] servey prosehir sens acistència ni intervenció de les personas /³⁰ per qui ab concells dels quals són estats fets y en tot y per /³¹ tot administrar-los compliment de justícia per observansa /³² de les quals constitutions y lleys del dit Principat y Comptats, /³³ los quals és estat vostra Magestat servit per sa benignitat y clemèn- /³⁴ cia jurar y manar que per tots sian inviolablement ob- /³⁵ servadas, et licet, etc.

/³⁶ Altissimus, etc.

[Segueixen els agravis].

PROCÉS DE GREUGES

[f. 1]

Franciscus de Soldevila / domicellus Tarraconensis /
contra / honorabilem procuratorem fiscales regis curie.

1585 / Originale / sub examine magnifici Michaelis
Joannis / Quintana et Onofrii Pauli Cellers, juris
utriusque doctores.

Vista, ya està ordenada la sentència.

Scriba Amat ...

[f. 2]

1 Pateat universis quod anno a nativitate Domini
mille- /2 simo quingentesimo octuagesimo quinto die vero
/3 decimo nono mensis decembris intitulado, coram illus-
/4 tribus iudicibus gravaminum tam pro parte Sacre /5
Catholice et Regie Magestatis quam pro parte trium bra- /6
chiorum electis et nominatis in curia generali in /7
presenti in villa Montissoni celebrata seu in eorum /8
personis coram illustri ac reverendo Hieronimo Manegat /9
juris utriusque doctore sacrista ecclesie Dertuse, /10
consiliario et regio cancellario personaliter /11
existente in domibus sue solite residentie quas /12 fovet
in presenti civitate Parcinone in vico dicto /13 de la
Cucurella, comparuit Franciscus de Solde- /14 vila,
domicellus in civitate tarraconensi domicilia- /15 tus,
quibus humiliter presentavit quandam in /16 scriptis
papiri supplicationis schedulam tenoris /17 sequentis:

Il·lustres y molt reverents senyors jutges /19 de
greuges,

Francesch Soldevila, donzell en la ciutat de /21
Tarragona domicilliat supplique a vostres senyories /22
sien servits en la graduatió dels greuges se fan /23 o
repartiment de aquells li sie pagat lo residuum /24 o
restant quantitat se devie al quondam mossèn Fran- /25
cesc de Soldevila, pare llur, al qual se li pertany /26

com a fill y hereu y successor llur pro ut ecce /27 lo
 offici de vostres senyories humilment implorant que licet
 et c^a.

Altissimus et c^a. / Fivaller.

[f. 2v]

Cuiquidem supplicationi fuit facta provisio sequens:

/2 Comittatur magnifico Michali Joanni Quintana /3 et
 Onofrio Paulo Cellers, qui audiant, colligant /4 et
 refferant et super intermediis et aliis debite pro- /5
 videant. || /6 Provisa per reverendum cancellarium
 decimonono /7 decembris millesimo quingentesimo
 octuagesimo /8 quinto Barcinone. || /9 Amat.

/10 Recepta dicta die et c^a. concessa copia
 inserantur /11 seu consuantur producta in et c^a. || /12
 Quintana || /13 Cellers.

/14 Que fuerunt intimata et notificata omnia et
 singula supra /15 dicta honorabili Petro Alos procuratori
 fiscali regie /16 curie, dimissa intima in eius domo eius
 uxori die et anno /17 proxime dictis inter quintam et
 sextam horas post me- /18 ridiem ipsius dies per Paulum
 Codina regium portarium /19 sic refferentem michi notario
 et huiusmodi processus et cause scribe.

/20 Et nichilominus idem dictus Franciscus de
 Soldevila, /21 faciendo fidem de per eum exhibitis, obtulit
 et produxit /22 et in presenti originali processu inseri
 petiit. fecit et requi- /23 sivit instrumentum cuiusdam
 sentencie in pergamo scrip- /24 tum et manu publica
 notario sub signatum, quod ego idem /25 notarius et
 huiusmodi processus et cause scriba, vigore /26
 provisionis desuper per dictos dominos iudices grava- /27
 minum proxime facte, hic inserui et continuavi de /28
 verbo ad verbum, quod est tenoris sequentis:

/29 Sentencia gravaminum in favorem Francisci de
 Soldevila.

/30 Los nous de nostre senyor Déu Jesucrist y de la
 gloriosa // [f. 3] verge Maria mare sua humilment
 invocats,

Sie /² a tots cosa manifesta que nosaltres: micer Mathias Sor- /³ ribes, abbat de sanct Salvador de Abrea, canceller /⁴ y del consell de sa Magestat, don Francesc Gralla /⁵ y Desplà, mestre rational, micer Francesc Montaner, /⁶ regent la cancelleria en lo Principat de Cathalunya, /⁷ Joan Ferrer Dezpuig, regent la thezoreria, micer /⁸ Steve Puig, advocat fiscal, micer Miquel Terça, /⁹ regent la cancelleria y del supremo consell de sa /¹⁰ Magestat, micer Bernat Vilana, y rogat en lloc /¹¹ de micer Francesc Giginta, regent la cancelleria y /¹² del supremo consell de sa Magestat, micer Barnabé /¹³ Serra, micer Joan Sunyer, doctors del real consell, /¹⁴ per part de la real Magestat; fra Gispert Malarts, /¹⁵ prior de la verge Maria de Galter y camarer de la /¹⁶ verge Maria de Ripoll, don Joan Tormo, surrogat /¹⁷ en loch del abbat de Montserrat, mossèn Joan Vilar, /¹⁸ canonge y ardiaca de Gerona, don Pedro de Peguera, /¹⁹ micer Francesc Gomis, surrogat en lloc de mossèn /²⁰ Francesc Setantí, mossèn Miquel de Boixadors, mos- /²¹ sèn Joan Luis Llull, syndich de Barcelona, micer /²² Danià Osse, surrogat en lloch de micer Antoni Dalmau, /²³ syndich de Tortosa e Genís Bofill, syndich de la vila de /²⁴ Torruella de Montgrí, per part de la cort general; /²⁵ jutges y providors de greuges anomenats, axí per part /²⁶ de sa Altesa del Príncep nostre senyor com de la cort /²⁷ general ultimadament celebrada en la vila de Monçó, /²⁸ elets en jutges y provisors de greuges y demandes /²⁹ donats y donades contra la prefata real Magestat /³⁰ del emperador y Rey nostre senyor y oficials seus;

vist /³¹ primerament lo poder per la prefata real Magestat a nosaltres // [f. 3v] donat e atribuït ab consentiment y supplicació de la /² general cort, e la provisió e comissió a nosaltres feta /³ a supplicació de la present cort dins cert temps a nosaltres /⁴ prefigit;

vists los greuges y demandes devant nosaltres /⁵ exhibits y exhibides y aquells quant en nosaltres són /⁶ estats bé y diligentment examinats y examinades /⁷ y oydes les parts qui aquells han exposats y exposa- /⁸ des;

vista y regoneguts los actes per dites parts devant /⁹ nosaltres produïts, lo dia present ha oyr la present sentència, /¹⁰ provisió o declaratió per nosaltres assignat, segons que /¹¹ ab la present assignam, los sancts quatre Evangelis devant /¹² nosaltres posats y aquells reverentment sguardats, /¹³ pronuntiam, provehim y declaram, per y en la forma /¹⁴ següent:

Quant als greuges e o demandes devant nos /¹⁵ proposades per los dejús nomenats demanant quiscun /¹⁶ d'ells los restants quantitats que a quiscú d'ells /¹⁷ los reste pagar en virtut de altres sentènties per los /¹⁸ provisors de greuges de les corts de Monçó a quiscú de·els /¹⁹ adjudicades per les causes y rahons en dites sentènties /²⁰ contengudes, mostrant y exhibint dites sentènties, les /²¹ quals vistes attès que per lo acte de cort ab sola hostensió /²² de las sententias per altres provehidors de greuges adju- /²³ dicades, sens fer procés algú som obligats adjudicar- /²⁴ los la restant quantitat; per ço, per observanca de[1] /²⁵ <cort> capítol de cort, sententiam, pronuntiam y declaram /²⁶ y lo procurador fiscal patrimonial de sa Magestat /²⁷ condemnam en donar e pagar a quiscú dels baix ano- /²⁸ menats la restant quantitat que no ls serà estada /²⁹ pagada en virtut de altres sentènties per los provehi- /³⁰ dors de greuges passats a quiscú de ella adjudicades, /³¹ és a saber: a Francesc Soldevila, la restant que /³² no li serà estada pagada en virtut de la sentència // [f.4] dels proveydors de les corts de Monçó del any mil /² sinc-cents quorantados adjudicada, la qual paga /³ li haja ésser feta de les peccúnies per sa Magestat deixa- /⁴ des y reservades per los agreujats en les corts del any /⁵ passat mil sinc-cents sinquanta-dos celebrades /⁶ en la vila de Monçó, segons li tocarà en lo compar- /⁷ timent fahedor a sou y a liura ab los altres crehedors /⁸ als quals seran adjudicades quantitats algunes pa- /⁹ gadores de e sobre dites peccúnies de dit servey de /¹⁰ dita cort del dit any mil sinc-cents sinquanta-dos.

/¹¹ Lata fuit huiusmodi sententia per dictos reverendos no- /¹² biles et magnificos dominos provisores gravaminum /¹³ prescriptos en prenomatos et de eorum mandato /¹⁴ lecta et publicata per me, Raphaellem Joannem, Sacre /¹⁵ Cesaree Catholice et Regie Majestatis secretarii /¹⁶ regiaque auctoritate notarii vice et nomine nobilis /¹⁷ Michælis Climent regii prothonotarii, die videlicet /¹⁸ veneris intitulata vicesima septima mensis octobris /¹⁹ anni millesimi quingentesimi quinquagesimi /²⁰ tertii, in quadam aula domus dicti reverendi Mathie /²¹ Sorribes, regii consiliarii et cancellarii, sita in /²² vico de Monte Cateno civitatis Barcinone, presentibus /²³ instantibus et dictam sententiam ferri supplicantibus /²⁴ Petro Joanne Calvo et Petro Roure fisci regii pro- /²⁵ curatoribus, et presentibus pro testibus Antonio Mas /²⁶ et Andrea Sezilla notariis regiis civibus Barcinone et /²⁷ Petro Montfar regio virgario et pluribus aliis in /²⁸ multitudine copiosa.

/²⁹ Sunt deducende XIII ll. XV s. VI d. solute per dictos deputatos /³⁰ pro primo compartimento cum apoca firmata XXX marcii MDLVIII.

/³¹ Sig(+)^{num} meum Michælis Amat Catholice et Regie //[[f. 4v] Majestatis mandati scribe eiusque auctoritate notari publici per totam /² terram et ditionem regiam, qui /³ huiusmodi sententiam /³ loco et vice nobilis et magnifici don Michælis Clementis /⁴ regii consiliarii et prothonotarii prolationi cuius magni- /⁵ ficus Raphael Joannes quondam regius secretarius interfuit, /⁶ in hanc publicam redigens formam scribi feci et /⁷ clausi.

/⁸ Item obtulit et in presenti originali processu inseri /⁹ petiit, fecit et requisivit idem dictus Franciscus /¹⁰ de Soldevila quandam aliam sententiam in pergamento /¹¹ etiam scriptam et manu publici notarii clausam /¹² sive subsignatam, quam ego idem notarius /¹³ et huiusmodi processus et [cause scriba vigore,] /¹⁴ provisionis desuper per dictos dominos iudices sive /¹⁵ provisores gravaminum proxime facte, et hic in- /¹⁶ serui

et continuavi de verbo ad verbum, et est /¹⁷ tenoris sequentis:

/¹⁸ Alia sententia:

/¹⁹ Los noms de nostre senyor Déu Jesucrist y de la gloriosa /²⁰ verge Maria mare sua humilment invocats,

/²¹ Sie a tots cosa manifesta que nosaltres: don /²² Ferrando de Loazes per la gràtia de Déu archi- /²³ bisbe de Tarragona, canceller y del consell de sa /²⁴ Magestat, surrogat en lloc del reverent micer Mathia /²⁵ Sorribes quondam abbat de Sanct Salvador de Abrea, canceller /²⁶ y del consell de sa Magestat, micer Francesc Montaner, /²⁷ regent la cancelleria en lo present Principat de Catalunya, /²⁸ Jaume Traginer, surrogat en lloc del noble don Francesc // [f. 5] Gralla y Desplà, mestre rational de la casa y cort /² de sa Magestat, Michæl Codina, regent la thesoreria, /³ micer Miquel Terça, advocat fiscal, micer Ber- /⁴ nabé Serra, micer Pere de Lobregat, doctors del /⁵ real consell, micer Miquel Quintana, també /⁶ doctor del dit real consell, surrogat en lloc del /⁷ magnífic micer Dinias Lorís, regent la cancellaria /⁸ y del supremo consell de sa Magestat, don Ferrando /⁹ Maymó, surrogat en lloc de don Luís de Ycart, ballie /¹⁰ general, per part de la Sacra Cathòlica y Real /¹¹ Magestat; don Joan Tormo, abbat de Besalú, micer /¹² Paulo Pla, abbat de Sanct Pere de Gallicans de Gerona /¹³ y canonge de la seu de Barcelona, fra Gispert Mularts, /¹⁴ prior de la verge Maria de Gualter y camarer de la /¹⁵ verge Maria de Ripoll, don Guillem de Sinisterra /¹⁶ y de Sancta Eugènia, Joan Miquel de Bellafilla, Mi- /¹⁷ quel Ciurana, Pere de Roviola, syndich de Vich, /¹⁸ Steve Morató, syndich de Balaguer y mossèn Bernat /¹⁹ Joan Mascaró, syndich de Vilafrancha de Panadès, /²⁰ e per part de la cort general jutges e provehidors de /²¹ greuges anomenats, axí per part de la dita Cathòlica /²² y Real Magestat com de la cort general ultimada- /²³ ment celebrada en la ciutat de Barcelona, elets en /²⁴ jutges e provehidors de greuges y repartidors /²⁵ de greuges y demandes donats y donades contra /²⁶ la dita prefata Magestat y officials seus;

vist pri- /²⁷ merament lo poder per la prefata Real Magestat a nosal- /²⁸ tres donat e atribuït ab consentiment y supplicació /²⁹ de la dita cort general, e la provisió e cmissió a nosal- /³⁰ tres feta a supplicació de la present cort dins cert temps /³¹ a nosaltres prefigit;

vists los greuges y demandes // [f. 5v] davant nosaltres exhibits y exhibides y aquells quant /² en nosaltres són estats bé y diligentment examinats /³ y examinades y hoydes les parts que aquells han ex- /⁴ posats y exposades;

vists y regoneguts los [actes] per /⁵ dites parts davant nosaltres produïts, lo dia present /⁶ a hoïr la present sentència, provisió o declaració per nosal- /⁷ tres assignat, segons que ab la present assignam, los /⁸ sançts quatre Evangelis davant nosaltres posats /⁹ y aquells reverentment sguardats pronuntiam, pro- /¹⁰ vehim y declaram per y en la forma següent:

/¹¹ Quant als greuges o demandes donats per los dejús /¹² anomenats demanant quiscú d'ells la restant /¹³ quantitat que a quiscú d'ells los resta a pagar en virtut /¹⁴ de les sentències per los provisors [de que] de les corts /¹⁵ passades a quiscú d'ells adjudicades per les causes /¹⁶ y rahons en dites sentències contengudes;

vistes /¹⁷ les sentències y los mèrits dels processos de quiscú /¹⁸ de ells atesos, sententiam, pronuntiam y declaram, /¹⁹ y lo procurador fiscal patrimonial de sa Magestat /²⁰ condemnam en donar e pagar a quiscú d'ells baix /²¹ anomenats la restant quantitat que a quiscú /²² de ells los reste a pagar en virtut de les sentències /²³ per dits provehidors de greuges a quiscú d'ells ad- /²⁴ judicades, [és] a saber: a Francesc Soldevila, donzell, /²⁵ com a fill y hereu de Jaume Soldevila *quondam* son pare, /²⁶ la restant quantitat que no li serà estada pagada /²⁷ en virtut de la sentència per los provehidors de /²⁸ greuges de les corts del any mil sinc-cents quoranta- /²⁹ dos a ell adjudicada, la qual paga li haje de ésser /³⁰ feta de les peccúnies per sa Magestat dexades

/31 y reservades en les corts del any passat mil sinc-cents /32 y sexanta-quatre per los agraviats celebrades en la // [f. 6] present ciutat de Barcelona, segons tocarà en lo com- /2 partiment fahedor a sou y a liura ab los altres crea- /3 dors als quals seran adjudicades quantitats algunes /4 pagadores de e sobre dites peccúnies de dit servey /5 de dita cort del dit any mil sinc-cents sexanta-quatre.

/6 Lata fuit huiusmodi sententia per dictos admodum /7 illustrem reverendum ac reverendos nobiles et magnificos dominos provi- /8 sores gravaminum prescriptos et prenomatos et /9 de eorum mandato lecta et publicata per me, Mi- /10 chaem Amat locumtenentem prothonotarii regiaque auctoritate /11 notarium publicum civem Barcinone, vice et /12 nomine nobilis don Hieronimi Clementis regis /13 prothonotarii die videlicet martis intitulata vi- /14 cesima tertia mensis januarii anni millesimi /15 quingentesimi sexagesimi quinti, in quadam aula /16 domus sive palatii archiepiscopi Tarrachone site /17 in parrochia Sancti Michælis in via vulgo /18 dicta dels Torne[r]s presentis civitatis Barcinone, pre- /19 sentibus instantibus et dictam sententiam ferri /20 publicantibus [sic!] Petro Joanne Calvo et Petro Roure /21 fisci regii procuratoribus, et presentibus pro testibus /22 honorabile Antonio Mas regio scriba mandati, /23 Joanne Vila notario habitatore Barcinone, Joanne /24 Moros et de Molina etiam habitatore Barcinone, et Joanne /25 Riera virgario regie audientie, et quamplurimis /26 aliis in multitudine copiosa.

/27 Sunt deducende XIII ll. XIII s. VI d. solutos per dominos deputatos /28 cum apoca firmata VI mensis martii MDLXVI.

/29 Item alie XIII ll. XIII s. VI d. solute pro secundo compartimento /30 cum apocha firmata XIII octobris dicti anni MDLXVI.

/31 Sig(+)num meum Antonii Mas Sacre Catholice et /32 Regie Magestatis mandati scribe regiaque auctoritate // [f. 6v] notarii publici civis Barcinone, qui huiusmodi

sen- /² tentiam vice et loco nobilis don Hieronimi [...] /³ regii prothonotarii, prolationi cuius magnificus Michel /⁴ Amat regii prothonotarii locumtenens vice et loco [...] /⁵ interfuit, in hanc publicam redigens formam [scribi] /⁶ feci, et cum raso in linea XIII posito ibi [...] /⁷ a quiscú d'els los reste clausi.

/⁸ Item obtulit et produxit et in presenti originali /⁹ processu inseri petiit feciit [sic!] et requisivit clau- /¹⁰ sulam hereditariam positam et contentam in /¹¹ testamento seu ultime voluntatis [sic!] Francisci de Sol- /¹² devila domicelli civitatis Tarrachone populati /¹³ dominum de Vila Fortuny, campi et diocesis tarrachonensis [in papiro] /¹⁴ scripto, acto sub duobus calendariis in civitate Tar- /¹⁵ rachone, quorum prius fuit decimo mensis februa- /¹⁶ rii anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo septua- /¹⁷ gesimo primo et clauso sive subsignato per discretum /¹⁸ Philippum Montserrat, apostolica et regia auctoritatibus /¹⁹ ac de collegio notario.um civitatis Tarrachone, /²⁰ notarium publicum dicte civitatis qui jam als /²¹ in publicam formam redigit, in quo quidem [...] /²² est prohemium, dictam clausulam hereditariam, /²³ clausulam finalem, et testes vocati et rogati; quam /²⁴ ego idem notarius et huiusmodi processus et cause /²⁵ scriba, vigore dicte provisionis desuper per dictos /²⁶ dominos iudices sive provisores gravaminum proxime /²⁷ facte hic inservi et continuavi de verbo ad verbum, /²⁸ cuius quidem clausule tenor sic se habet:

/²⁹ Clausula hereditaria testamenti Francisci de Soldevila:

/³⁰ En tots los altres bens meus empero mobles e immob- // [f. 7] les haguts v per haver, hont se vulle que sien, /² véns, drets y actions a mi pertanyents o pertànyer /³ podents o devents, hira o en sdevenidor, per qual- /⁴ sevol causa o rahó que s puga dir ni anomenar, /⁵ en Francesc de Soldevila, el major meu, en y de la /⁶ senyora Hierònima Soldevila y de Castellvi quondam /⁷ muller mia, comú a mi hereu universal insti- /⁸ tuesch; e

si dit Francesch fill meu morrà quant /⁹ que quant sens fills o filles, hu o molts de le- /¹⁰ gíttim y carnal matrimoni procreats o procreat, /¹¹ en tal cars li substituesc y a mi hereu universal /¹² instituesc a Hernando, fill segon meu, y morint /¹³ dit Hernando per lo semblant sens fills de legítim /¹⁴ y carnal matrimoni procreats, a Fèlix, fill meu /¹⁵ tercer, e morint dit Fèlix sens fills de carnal ma- /¹⁶ trimoni procreats, a na Anna, filla mia casada /¹⁷ ab mossèn Francisco Salena gu seu cavaller e de la /¹⁸ ciutat de Leyda domicilliat, y morint dita Anna sens /¹⁹ fills o filles de legítim y carnal matrimoni procreats, /²⁰ en tal cars a Paula, filla mia, e morint dita Paula /²¹ sens fills de legítim y carnal matrimoni procreats, /²² en tal cars a Federic, fill natural meu, e defallint /²³ dit Federich sens fills de carnal matrimoni procreats, /²⁴ en tal cars ha Hierònim, fill natural meu, i si /²⁵ dit Hierònim morie sens fills y de carnal matrimoni /²⁶ procreats, en tal cars dexa en herava a la gloriosa /²⁷ sancta Tecla, patrona nostra que dits béns meus /²⁸ se venen al encant públic y que se saerci en /²⁹ censal vint milia per mil, y que servesca dita /³⁰ renda en dir misses y aniversaris quiscun any /³¹ per les ànimes de nos deutes y parents, y en sufragi /³² de las mia ànima, deixant la administració als // [f. 7v] reverents syndichs del capítol de la seu de Tar- /² ragona y als magnífichs cònsols de dita ciutat. Itea done y assigne per tudors y curado[r]s a les persones y béns de nos fills.

Sentències de greuges

- 1 -

AHFP, pergamí núm. 1845

Sentència de greuges de 1565 dictada en favor d'Antic Tries

[Los] noms de nostre senyor Déu Jesuchrist y de la gloriosa verge Maria mare sua humilment invocats;

Sia a tots cosa manifesta que nosaltres don Fer- /² [ran]do de Loazes per la gràcia de Déu archabisbe de Tarragona, canceller y del consell de sa Magestat, surrogat en lloch del reverent misser Matia Sorribes quondam ab- /³ [bat] de Sant Salvador de Abbrea, canceller y del consell de sa Magestat; misser Francesch Montaner, regent la cancellaria en lo Principat de Cathalunya; Jaume /⁴ [Tragi]ner, surrogat en lloch <en lloch> del noble don Francesch Gralla y Desplà, mestre racional de la [casa] y cort de sa Magestat; Miquel Codina, regent la thesora- /⁵ [ria]; misser Miquel Terça, advocat fiscal; misser Bernabé Serra; misser Pere de Lobregat, doctors del real consell; misser Miquel Quintana, també doctor del /⁶ [dit] real consell, surrogat en lloch del magnífich misser Dimas Llorís, regent la cancellaria y del supremo consell de sa Magestat; don Ferrando Maymó, sur- /⁷ rogat en lloch de don Luís de Ycart, balle general, per part de la Sacra, Cathòlica y Real Magestat; don Joan Tormo, abbat de Bassalú; misser Paulo /⁸ Pla, abbat de Sanct Pere de Gallicans de Gerona y canonge de la Seu de Barchinona; fra Gispert Malars, prior de la verge Maria de Gualter /⁹ y camarer de la verge Maria de Ripoll; don Guillem de Sinisterra y de Sancta Eugènia; Joan Miquel de Bellafilla; Miquel Ciurana; Pere de Roviro- /¹⁰ la, síndic de Vich; Steve Morató, síndich de Balaguer; misser Bernat Joan Mascaró, síndich de Vilafranca de Panadès, per part de la Cort general /¹¹ jutges e providors de greuges

anomenats axí per part de la dita Cathòlica y Real Magestat com de la Cort general ultimadament celebrada en la ciu- /¹² tat de Barcelona, elet: en jutges e proveïdors de greuges y repartidors de greuges y demandes donats y donades contra la dita prefata Magestat /¹³ y officials seus; Vist primerament lo poder per la preffata Real Magestat a nosaltres donat e atribuït ab consentiment y supplicació de la dita Cort /¹⁴ general e la provisió e comissió a nosaltres feta a supplicació de la present cort dins cert temps a nosaltres prefigit; vists los greuges y demandes /¹⁵ davant nosaltres exhibits y exhibides y aquells quant en nosaltres són stats bé y diligentment examinats y examinades y hoïdes les parts /¹⁶ qui aquells han expossats y expossades; vists y regoneguts los actes per dites parts davant nosaltres produhits, lo die present a hoir la present sentència, /¹⁷ provisió e declaratió per nosaltres assignat segons que ab la present assignam, los sancts quatre Evangelis davant nosaltres possats y aquells /¹⁸ reverentment sguardats, pronunciam, provehim y declaram per y en la forma següent:

Quant al greuge o demanda donat per Antich /¹⁹ Tries com a fill y hereu de Gabriel Tries quondam de la vila de Sancta Maria de Arenys, bisbat de Gerona, demanant en dit nom la restant quantitat /²⁰ que no s'era stada pagada al dit Gabriel Tries son pare en virtut dde dos sentències de proveïdors de greuges, la una de les corts de l'any mil /²¹ sinch-cents coranta-dos, y l'altra de las corts de coranta set al dit Gabriel Tries adjudicades per les causes y rahons en dites sentències /²² contengudes, vistas dos sentèncias, los mèrits dels processos atesos, sentenciam, pronunciam y declaram, y lo procurador fiscal patrimonial /²³ de sa Magestat condemnam en donar e pagar al dit Antich Tries en dit nom la restant quantitat que no s'era stada pagada al dit Gabriel Tries, /²⁴ son pare, en virtut de dites sentències per dits provehidors de dites corts de dits anys mil sinch-cents trenta-set y de coranta-set /²⁵ al dit Gabriel Tries adjudicades, la qual

paga haje d'èsser feta de les pecúnies per sa Magestat dexades y resservades en les corts de l'any passat /²⁶ mil sinch-cents sexanta-quatre per los agreujats celebrades en la present ciutat de Barcelona segons tocarà en lo compartiment fahedor a sou /²⁷ y illura ab los altres creadors als quals seran adjudicades quantitats algunes pagadores de e sobre dites pecúnies de dit servey de dita cort /²⁸ del dit any a il sinch-cents sexanta-quatre.

Lata fuit huiusmodi sententia per dictos admodum illustrissimum reverendissimum ac reverendos et magnificos dominos provisosos /²⁹ gravaminum prescriptos et pronunciatos et de eorum mandato lecta et publicata per me Michaellem Amat locumtenentem prothonotarium regiaque auctoritate /³⁰ notarium publicum civem Barcinone vice et nomine nobilis don Hieronimi Clementis regii prothonotarii die videlicet martis intitulata vicesima tertia mensis /³¹ januarii anni millesimi quingentesimi sexagesimi quinti in quadam aula domus sive palatii archiepiscopi Tarrachone site un parrochia Sancti /³² Michaelis in via vulgo dicta dels Torners presentis civitatis Barchinone presentibus instantibus et dictam sententiam ferri supplicantibus Petro Joanne Calvo /³³ et Petro Roure fisci regii procuratorius et presentibus pro testibus honorabilibus Anthonio Mas regio scriba mandati Joanne Vila notarii habitatore Barcinone Joanne Moros /³⁴ et de Molina etiam habitatore Barchinone et Joanne Riera virgario regie audiencie et quamplurimis aliis in multitudine copiosz. [senyal].

[Sunt deducende xviii solidos solute per dominos deputatos /³⁶ pro primo et secundo compartimentis cum apoca firmata vii /³⁷ januarii MDLXVII.] (*)

Sig (signe) num meum Antonii Mas, S. C. et Regie Magestatis mandati, regiaque auctoritate notarii publici civis Barchinone /³⁸ qui huiusmodi sententiam vice et loco nobilis don Jeronimi Climent regii prothonotarii prolacioni /⁴⁰ cuius magnificus Michael Amat locumtenens dicti prothonotarii vice et loco eiusdem interfuit /⁴¹ in hanch publicam redigens formam scribi feci et clausi.

Constat de rasis in lenea /⁴² xi² positis ubi legitur "anozenats axí part de la dita Cathòlica", xxi "coranta". [senyal].

(*) Escrit d'una altra mà.

[Al dors: Sentència de Tries. / és de la súplica de N° 12 y ha de / anar dintra.]

- II -

ACA, Reial Audiència, Processos, 549/6, en paper
Sentència de greuges de 1565, dictada en favor d'Andreu Puigdasens

Los noms de nostre Senyor Déu Jesucrist y de la gloriosa verge Ma[r]ia mare sua /² humilment invocats;

Sie a tots cosa manifesta que nosaltres don [F]er[ra]ndo de [L]oa]- /³ zes per la gràcia de Déu archebisbe de Tarragona, canceller de sa Majestat surrogat en lloch /⁴ del magnífic misser Mathis Sorribes quondam abat de Sant Salvador de Abrea, canceller y del consell /⁵ de sa Majestat, misser Francesch Montaner regent la cancellaria en lo Principat de Cat[a]- /⁶ lunya, Jaume Traginer surrogat en lloch del noble don Francesch Gralla y Desplà mestre racional de la casa y cort de sa Majestat, Miquel [C]o[din[a] regent la thesoreria, micer /⁸ Miquel Terça, advocat fiscal, misser Barnabé Serra, misser Pere de Llobregat, doctors del real /⁹ consell, misser Miquel Quintana també doctor de dit real consell surrogat en lloch [del] /¹⁰ magnífic misser Dimas Loris, regent la cancellaria y del consell supremo de sa Majestat, don Fer[ra]n]- /¹¹ do Maymó surrogat en lloch de don Ll[u]ís de Icart, balle general, per part de la S. [C.] /¹² y Real Majestat; don Joan Tormo, abat de Besalú, misser Paulo Pla, abat de Sanct Pere de /¹³ Gallicant de Gerona y canonge de la Seu de Barcelona, fra Gispert Malarç, p[ri]or de la verge /¹⁴ Maria de Gualter y camerer de la verge Maria de Ripoil, don Guillem de Siniste[r]- /¹⁵ ra y de Sancta Eugènia, Joan Miquel de Bellafilla, Miquel Ciurana, Pe[re] de Rovi- /¹⁶ rola, síndich de Vich, Steve Morató, síndich de Balaguer y misser Bernat Joan

M[as]- /¹⁷ caró, síndich de Vilafranca de Penadès, per part de la cort general jutges y prov[e]- /¹⁸ hidors de greuges anomenats a[x]í per part de dita Cathòlica y Real Majestat com de /¹⁹ la cort general ultimadament celebrada en la ciutat de Barcelona, elets en jutges [e] /²⁰ provehidors de greuges y repartidors de greuges y demandes donats y donades con- /²¹ tra la dita prefata Majestat y officials seus; Vist primerament lo pod[e]r per la prefa- /²² ta Majestat a nosaltres donat e atribuït ab consentiment y supplicati[ó] de la dita cor[t] /²³ general ultimadament celebrada e la provisió e comissió a nosal[tres] feta a sup[plicatió] /²⁴ de la present cort dins cert temps a nosaltres prefigit; vists los greug[es] y demandes /²⁵ devant nosaltres exhibits y exhibides y aquells, quant en nosaltre[s] són stats bé y /²⁶ diligentment examinats y examinades e hoides les parts qui aqu[e]lls han exposa[t]s /²⁷ y exposades, vists y regoneguts los actes per dites parts devant nosaltres /²⁸ produhits, a hoir la present sentència, provisió o declaratió per nosaltres assignat, segons /²⁹ que ab la present assignam, los sancs quatre Evangelis devant nosal[tr]es posats y /³⁰ aquells reverentment sguardats, pronunciam, provehim y deciam per y en [la] /³¹ forma següent:

Quant als greuges o demandas donats per los dejús anomenats [de]- /³² manants quiscú d'ells las restants quantitats que a quiscú d'ells los resta a pagar; /³³ en virtut de les sentències per los provehidors de greuges de les [c]orts passades [a] quiscú d'ells adjudicades per les causes y rahons en dites sentèn[ties] contengu- /³⁵ des, vistes les sentències y los mèrits dels processos atesos, [s]ententiam, pro- // [f. 1v0] [n]untiam, provehim y declaram y lo procurador fiscal patrimonial de sa Majestat condemnam /² en donar e pagar a quiscú dels baix anomenats les restants quantitats que a quis- /³ cú d'ells los resta a apagar en virtut de les sentències per los provehidors de greuges /⁴ a quiscú d'ells adjudicades, és a saber, a Andreu Puigdasens, Pere Fontcuberta Devall,

/⁵ Joan Ysern, Joan Rossell, Pere Folchs y a Joan Thona, fill y hereu de Raphel Thona, la /⁶ restant quantitat que no.ls s'era stada pagada en virtut de les sent[èn]ties [per lo]s provehidors de greuges de les corts del any mil sinc-cents sinquanta-[dos] [a ells ad]- /⁷ judicada, la qual paga li haje de ésser feta de les peccúnies per sa Majestat dexa[des y] /⁸ reservades en les corts del any passat mil sinc-cents sexanta-quatre per [als agre-] /¹⁰ ujats celebrades en la present ciutat de Barcelona segons li tocarà en lo compartiment /¹¹ fahedor a sou y a lliura ab los altres creadors als quals seran adjudicades quan- /¹² titats algunes pagadores de e sobre dites peccúnies de dit servey de dita cort del d[it] /¹³ any mil sinc-cents sexanta-quatre.

Latta fuit huiusmodi sententia per dictos ad- /¹⁴ modum illustres reverendum ac reverendos nobiles et magnificos dominos pr[ov]isores /¹⁵ gravaminum prescriptos et prenomatos et de eorum mandato lecta et public[a]- /¹⁶ ta per me, Michaelen Amat locumtenentem prothonotarii regiae auctcritate notari- /¹⁷ um publicum civem Barcinone et de eorum mandato lecta et publicata vice et no- /¹⁸ mine nobilis don Hieronimi Cl[e]mentis regii prothonotarii die videlicet mar- /¹⁹ tis intitulata vicesima tertia m[e]nsis januarii anni millesimi quingentesimi /²⁰ sexagesimi quinti in quadam aula domus sive palatii archiepiscopi Tarrocho- /²¹ ne scite in parrochia Sancti Michaelis in via vulgo dicta dels Torners presentis /²² civitatis Barcinone, presentibus, instantibus et dictam sententiam f[er]ri supplican- /²³ tibus Petro Joanne Calvo el Petro Roure fisci regii procuratoribus, et presentibus /²⁴ pro testibus honorabili Antonio Mas regio scribe mandati, Joanne Vila notario [ha]- /²⁵ bitatore Barcinone, Joanne Moros et de Molina etiam habitatore Barcinone, Joanne Riera virga- /²⁶ rio regie Audientie et quamplurimis aliis in multitudine copiosa.

Sig (signe) num meum Michaelis Joannis Amat, S. C. et R. Majestatis scribe mand[ati], /²⁸ et per totam terram

et ditionem regiam notarii publici Bar[ci]non[e] /²⁹ qui hanc sententiam in cuius prolatione magnificus Micha[el] A[m]at /³⁰ locumtenens prothonotarii vice et loco nobilis Hieronimi Clementis regii consil[ia]rii /³¹ et prothonotarii presens interfuit in hanc publicam redigens formam scri[bi] feci et clausi.

[Al dors: Sentència de greuges de / Pere Fontcuberta y altres / 1565].

- III -

ACA, G, 1094, pergamí al final del volum.

Sentència de greuges de 1585, dictada en favor de Joan de Llupià

Los noms de nostre senyor Déu Jesuchrist y de la gloriosa verge Maria mare sua humilment invocats, amén.

Sia a tots cosa manifesta que nosaltres, misser Hierònym Managat, sacristà de la Seu de Tortosa, canceller y del consell /² de sa Magestat, misser Miquel Cordelles, regent la real cancellaria, don Joan Icart, balle general de Cathalunya surrogat en lloc del magnífic misser Miquel Terça, regent la cancelleria del suppremo consell de sa Magestat, Gaspar de Vilanova y de /³ Pernez, loctinent en lo offici de mestre rational de la casa y cort de sa Magestat surrogat en lloc del magnífic misser Miquel Joan Quintana, regent la cancelleria en lo suppremo consell de Aragó, misser Miquel Ferrer, doctor del real consell surrogat /⁴ en lloc del magnífic mos^{en} Miquel Gort, secretari de sa Magestat, misser Miquel Ferrero, doctor del matex real consell surrogat en lloc del spectable don Henric de Cardona, portant veus de general governador en Cathalunya, misser Fran- /⁵ cesc Puig, doctor del real consell y advocat fiscal patrimonial de sa Magestat, misser don Lluís de Peguera, doctor del real consell, misser Francesc Fort, doctor del real consell surrogat en lloc del magnífic misser Martí Joan Franquesa, doctor del real /⁶ consell y advocat fiscal de sa Magestat, per part de la Sacra, Cathòlica y Real Magestat; Raphel Doms, doctor en theologia, canonge

ardiacha major y syndic del capítol de la Seu de Tarragona, misser Onofre Pau Cellers, canonge y syndich /⁷ del capítol del la Seu de Barcelona, Joan Vila, doctor en theologia, canonge de la Seu de Barcelona surrogat en lloc de misser Ferrando Quintana, doctor en quiscun dret, procurador del bisbe de Urgell don Pere de Clariana, surrogat /⁸ en lloc del noble don Berenguer de Peguera, Jaume de Çalba, donzell en la ciutat de Barcelona domiciliat, y Gismundo Ortiz de Cabrera de Concabella, en la vegaria de Agramunt domiciliat, Pere Ferreres, ciutadà y /⁹ syndic de Barcelona, Antoni Joli, syndic de Perpinyà, y Joan Babtista Bordoll, syndic de la ciutat de Balaguer, per part de la cort general, jutges e provehidors de greuges anomenats axí per part de la Cathòlica y Real Magestat /¹⁰ com de la cort general respectivament, ultimadament celebrada en la vila de Monçó, elets en jutges e provehidors de greuges e reparadors de greuges y demandes donats y donades contra la prefata Real Magestat y officials /¹¹ seus; Vist primerament lo poder per la prefata Real Magestat e nosaltres donat e atribuït ab consentiment e supplicatió de la dita cort general e la provisió e comissió a nosaltres feta a supplicatió de la present cort dins cert temps /¹² a nosaltres prefigit; vists los greuges y demandes devant nosaltres exhibits y exhibides y aquells, quant en nosaltres són stats diligentment examinats y examinades y oïdes les parts qui aquells an exposats y exposades; vists /¹³ y regoneguts los actes per dites parts devant nosaltres produïts lo dia present a hoyr la present sentència, provisió o declaració per nosaltres assignat, segons que ab la present assignam, los sancts quatre Evangelis devant nosaltres posats /¹⁴ y aquells reverentment sguardats, pronunciam, provehim y declaram per y en la forma següent:

Quant als greuges o demandes donats devant nosaltres per los dejús nomenats, demanant quiscú d'ells la restant quantitat /¹⁵ que a quiscú d'ells los resta a pagar en virtut de altres sentències per los provehidors de

greuges de les corts de Monçó passades a quiscú d'ells adjudicades per les causes y rahons en dites sentènties contengudes, mostrand y exhibint /¹⁶ dites sentènties, les quals vistes, attès que per lo capítol de cort ab sola ostentió de les sentènties per altres provehidors de greuges adjudicades, sens fer procés algu som obligats adjudicar-los la restant quantitat; per so, per obser- /¹⁷ vança de dit capítol de cort, sententiam y declaram y lo procurador fiscal patrimonial de sa Magestat condemnam en donar e pagar e quiscú dels baix anomenats la restant que no.ls s'era stada pagada en virtut /¹⁸ de altres sentènties per los provehidors de greuges passats a quiscú d'ells adjudicades, és a saber, a Joan de Lupià, donzell en la vegaria de Rosselló domiciliat, com a succhint per sos justs y legítims títols a la senyora Marga- /¹⁹ rida Lupià, la restant quantitat del que fonc adjudicat a dita Margarida Lupià en virtut de la sentència dels provehidors de greuges de les corts del any mil sinc-cents sexanta-quatre, la qual paga li haje de ésser feta de les [pecúnies] /²⁰ per sa Magestat per als agreujats dexades y reservades en les corts del any mil sinc-cents vuytanta-sinc, celebrades en la vila de Monçó, segons li tocarà en lo compartiment fahedor a sous y a lliura ab los altres creadors als quals seran adjudicades /²¹ quantitats algunes pagadores de e sobre dites pecunies de dit servey de dita cort del dit any mil sinc-cents vuytanta-sinc.

Lata fuit huiusmodi sententia per dictos reverendos nobiles et magnificos dominos provisores gravaminum /²² prescriptos et prementionatos et de eorum mandato lecta et publicata per me, Michaellem Joanner Amat militem, S. C. et Regie Magestatis mandati scribam eiusque auctoritate, per totam terram et ditionem regiam notarium publicum Barcinone populatum /²³ vice et nomine nobilis Michaelis Climent regii consiliarii et prothonotarii in regnis Corone Aragonum, die videlicet lune sexta mensis octobris anni a nativitate Domini millesimi quingentesimi octuagesimi sexti intititata, in /²⁴ quadam aula domorum

dicti reverendi Hieronymi Managat regii consiliarii et cancellarii sitarum in vico de na Cucurella vulgariter nuncupato, presente, instante et dictam sententiam ferri supplicante Petro Alos, fisci procuratore, /²⁵ et presentibus pro testibus Bartholomeo Balle notario publico cive Barcinone, Raymundo Badia calligario et Gregorio Remus familiaribus dicti reverendi cancellarii et quampluribus aliis in multitudine copiosa.

Sig (signe) num meum Michaelis Joannis Amat militis, S. C. et R. Magestatis scribe mandati, et per totam terram et ditionem regiam notarii publici Barcinone populati, qui hanc /²⁷ sententiam, in cuius prolatione vice et loco nobilis Michaelis Climent regii consiliarii et prothonotarii in regnis Coronæ Aragonum praesens interfui, in hanc /²⁸ publicam redigens formam scribi feci et clausi.

[Al dors: Joan de Llupià]

- IV -

ACA, G, pergami (per classificar)

Sentència de greuges de 1599, dictada en favor dels pubills, fills i hereus del magnífic misser Bernabé Serra

Los noms de nostre senyor Déu Jesucrist y de la gloriosa verge Maria mare sua humilment invocats;

Sie a tots cosa manifesta que nosaltres, misser Rafel de Roviola, canonge de la Seu de Barcelona /² y prior de nostra Senyora de Manlleu del bisbat de Vic, canceller y del consell de sa Magestat, don Joseph de Mur, regent la cancellaria en Cathalunya, don Joan Icart, balle general de Cathalunya, misser Salvador Fontanet, doctor /³ del real consell y regent la real thesoreria, misser don Lluís de Paguera, doctor del real [consell], misser Antoni Oliba, doctor del real consell y advocat fiscal de la règia cort, misser Joan Castelló, doctor del real consell y advocat /⁴ fiscal patrimonial de sa Magestat, misser Hierònim Torner, doctor del real consell surrogat en lloc del noble don Joan <Icart> Sabater,

regent la cancellaria en lo supremo consell de Aragó y misser Hierònym /⁵ Senjust, doctor del real consell surrogat en lloch del noble don Pere Franquesa, secretari ordinari de sa Magestat per part de la Sacra, Cathòlica y Real Magestat; don Miquel de Aymerich, abbat de Sanct Cugat de /⁶ Vallès, don Francesc de Oliva y de Albèrnia, ardiacha de Sancta Maria de la Mar / abbat e o perpètuu comendatari de Sanct Llorens del Munt y canonge de la Seu de Barcelona, Antoni Vila, canonge /⁷ y pabordre de la Seu de Vich y prior de Sanct Corneli de Bas del bisbat de Gerona, don Honofre de Alentorn, don Honofre de Argensola y de Copons, don Gispert de Guimarà y Papiol, misser Hierònym Miquel ciu- /⁸ tadà honrat y syndich <de la ciutat> de la vila de Copliure y Hierònym Serra Arnau, burgès y síndic de la vila de Mataró, per part de la cort general, jutges y provchidors de greuges nomenats axí per /⁹ part de la prefata Real Magestat com de la dita cort general últimament celebrada en la present ciutat de Barcelona, elets en jutges e provenidors de greuges e reparadors de greuges y demandes donats y donades contra sa Real Magestat y oficials seus; /¹⁰ Vist primerament lo poder a nosaltres per sa Magestat donat ab consentiment y aprovació de la dita cort; vista la commissió a nosaltres feta a supplicació de la dita cort dins cert temps prefigit; vists /¹¹ los greuges y demandes devant nosaltres presentats y presentades y aquells, quant en nosaltres és stat bé y diligentment examinats y examinades, y oïdes les parts qui ls an exposats y exposades, /¹² y vists y regoneguts los actes per dites parts exhibits, lo dia de vuy a hoyr la present sentència, provisió o declaració per nosaltres assignat, segons que ab la present assignam, los sancts quatre Evangelis devant /¹³ nosaltres posats y aquells reverentment sguardats, pronunciam, sentenciam y declaram per y en la forma següent:

Quant al greuge o demanda donada per part dels curadors dels pubills fills y /¹⁴ hereus del magnífich misser Barnabé Serra quondam regent la real cancellaria

per mijà de la persona de Francesc Serra, llur pare, demanant la restant quantitat a dit Francesc llur pare adjudicada en /¹⁵ virtut de la sentència dels provehidors de greuges de les corts del any mil sinc-cents vuytanta-sinc; vistes dites demanda y sentència, los mèrits del procés atesos, pronunciam, sentenciam y declaram y lo procurador /¹⁶ fiscal patrimonial de sa Magestat condemnam en donar y pagar als dits curadors dels dits pubills Serras la restant quantitat que no s'era stada pagada al dit quondam m'isser Bernabé Serra y resta a pagar /¹⁷ en virtut de la sentència sobredita dels provehidors de greuges de les corts de dit any mil sinc-cents vuytanta-sinc, la qual paga los age de ésser feta de les pecúnies per sa Magestat dexades y reservades per als agreujats /¹⁸ en les corts del any proppassat mil sinc-cents noranta-nou celebrades en la present ciutat de Barcelona segons los tocarà en lo compartiment fahedor a sou y a lliura ab los altres acreadors als quals seran adjudicades quan- /¹⁹ titats algunes pagadores en e sobre les pecúnies del servey de dites corts del any mil sinc-cents noranta-nou.

Iata fuit huiusmodi sententia per dictos reverendos nobiles et magnificos dominos provisores gravaminum /²⁰ prescriptos et prementionatos et de eorum mandato lecta et publicata per me, Michaelen Joannem Amat militem, Sacre Catholice et Regie Magestatis mandati scribam, archivarium et regentem prothonotarie in Principatu /²¹ Cathaloniæ, per totam terram et ditionem suam notarium publicum Barcinone populatum vice et nomine magnifici Hieronymi Gassol regii consilarii secretarii et prothonotarii in regnis Corone Aragonum, die videlicet lune /²² octava mensis may anno a nativitate Domini millesimo sexcentesimo intitulata in quadam aula domorum reverendi et dilecti consilarii et cancellarii regii Raphaelis de Rovirola sitarum in platea /²³ ecclesie maioris Barcinone, presente, instante et dictam sententiam ferri supplicante Melchiore Marques, notario cive Barcinone, fisci procuratore patrimoniale regie curie, presentibus pro testibus Joanne /²⁴ Mora causidico

et Petro Benet scriptore, Barcinone habitatoribus, et quamplurimus aliis in multitudine copiosa.

Sig (signe) num meum Michaelis Joannis Amat, S. C. et R. Magestatis scribe mandati, archivarii, regentis prothonotariam /²⁶ in Principatu Cathalonie, per totam terram et ditionem regiam notarii publici Barcinone populati qui /²⁷ huiusmodi, in cuius prolatione vice et nomine magnifici Hieronymi Gassol regii consiliarii et prothonotarii in /²⁸ regnia Coronae Aragonum presens interfui, in hanc publicam redigens formam scribi feci et clausi.

[Al dors: Hereus de misser Bernabé / Serra]

Dades relatives a l'execució de sentència**PROCURADOR**

1542,102,33v, Pedro Mendizábal, per sent. 1534, -- 03-des-1550, Guillem Quirzes.

1542,103,33v, Gregori d'Echevarría, per sent. 1537, -- 20-set-1550, Guillem Quirzes.

1542,104,34, Pedro Pérez Otamendi, per sent. 1537, -- 20-set-1550, Guillem Quirzes.

1542,184,53, Francesc Fort, [per sent. 1537], -- 24-set-1550, Joan Cases (¹).

NO CONSTA QUE HAGIN COBRAT

1542,17,10v, universitat de Barberà.

1542,36,17v, Joan Despès.

1542,76,28, universitat de Millars i Paylla (Nuit-tes-?).

1542,81b,34, Miquel Martí, capellà.

1542,178b,52, Galceran Vilanova.

1542,182,52v, Narcís Rafel.

1542,186,53, Joan Andino.

1542,205,56v, Gaspar Guinage.

1542,212,57, Joan Comallonga.

1542,237,66v, Joan Francesc Sors.

1542,238,67, Jaume Montserrat.

1542,241,68v, Anna Riera.

1542,253,73, Pere Arnau Gort.

1542,259,76, Síndic de Barcelona.

¹ Aci consta com a proc. Consta també com a havent-ne cessió. I encara com a actor en el 1542,200,55v, per sent. 1537, -- 26-nov-1553.

NO EN CONSTA APOCA

- 1542,4,3, Anna Torrelles.
 1542,45,21v, Gabriel Leon.
 1542,48,22, Margarida Guaita (a) Nebot.
 1542,81a,29v, Gaspar Banyuelos
 1542,92,32, Miquel Sobirà
 1542,93,32, F. Llop i J.R. Cerdà
 1542,105,34v, F. Rebolledo
 1542,107,34v, E. Salaverdenya
 1542,116,34, A. Sabater
 1542,121,38v, Elisabet Leon
 1542,148,46v, Joan Narbonès
 1542,149,47, P. Leon i J. Serrano
 1542,160,48v, A. Yola
 1542,167,50, F. Garriga
 1542,178,51v, J. Rius
 1542,183,52v, J. Pla
 1542,190,54, J. Modaguer
 1542,191,54, J. Reart
 1542,197,55, P. Sistero
 1542,198,55, C. Vilaplana
 1542,202,56, F. Paulet
 1542,216,59, T. Campaner i L. Jover
 1542,221,60v, G. Marquet
 1542,248,81, vídua Avinyó
 1542,262,76, Maria Banyuelos
 1542,263,76v, Maria Banyuelos
 1542,264,77, Onofre Banyuelos

CESSIÓ

1542,3,2v, B.J. Marimon i J. Franch, per sent. 1537, -- 15-oct-1550, Guerau Camps (102 ll. 2 s. 3 d.), Magí Franch (144 ll. 8 s. 4 d.), Miquel Oms i C. Caralps (246 ll. 10 s. 7 d.).

1542,11,7, Diomedes Lordat, capellà de sa Magestat, per quitació, -- 14-set-1550, Beneta Trull.

1542,35,17, Gaspar Vilanala, cavaller, per sent. 1537, -- 02-maig-1555, Bernat i Feliu Taverner.

1542,40,19, Jeroni Bosch, esparter, ciutadà de Barcelona, per sent. 1537, -- 05-set-1550, Domingo Moradell.

1542,46,21v, Bernat Albert, noble, per sent. 1537, -- 07-ag-1550, Baltasar Rossella (138 ll. 14 s.), -- 05-set-1550, Guerau Sobirà (56 ll. 10 s.), --14-set-1550, Guillem Albert, hereu (39 ll. 15 s. 6 d., 90 ll. 17 s. 4 d.).

1542,51,23, Joan Vilanova, mercader, per sent. 1537, -- 15-maig-1553, tudors dels fills de Bartomeu Bolet (que en tenen cessió de J. Vilanova).

1542,57,24, Miquel Oliver, donzell, per sent. 1537, -- 15-gen-1551, Franceac Llop.

1542,60,24v, Ferrando Cardona, almirall de Nàpols, per sent. 1537, -- 08-ag-1550, Guerau Camps.

1542,62,25, Angela Beneta Verdú, [vídua], per sent. 1537, -- 15-gen-1551, Guerau Camps.

1542,68,26v, Jeroni Coromines, per sent. 1537, -- 26-feb-1551, Guerau Camps.

1542,70,27, Antoni Coch, per sent. 1537, -- 26-feb-1551, Guerau Camps.

1542,71,27, Elisabet P equal, per sent. (cedida) de 1537, -- 26-feb-1551, Guerau Camps.

1542,79,29, Antoni Carbonell, fuster, per sent. 1537, -- 19-ag-1550, Miquel Ciurara.

1542,82,29v, Ramon Marquet, per sent. 1537, -- 19-ag-1550, Baltasar Montrodó.

1542,83,30, Anna Segurioles, per sent. 1537, -- 03-des-1550, Guerau Camps.

1542,90,31v, Caterina i Joan Menestral, per sent. 1534, -- 13-març-1551, Guerau Camps.

1542,91,31v, universitat Santa Maria de la Mar, per sent. 1534, -- 13-març-1551, Guerau Camps.

1542,97,33, Lluís Icart, [per sent. 1537], -- 17-set-1550, Miquel Taraffa i Joan Anglès.

1542,105,34, Ursula Ferrer, [vídua], per sent. 1537, -- 19-set-1551, Guerau Camps.

1542,109,36, Lluís Margarit, per sent. 1537, -- 12-set-1550, Guerau Camps.

1542,111,35v, Jerònima Becarola, vídua, per sent. 1534, -- 05-set-1550, Beatriu Busqueta.

1542,120,38, Honorat Girau, de les 50 llances, per sent. 1534, -- 18-des-1550, Joan Cases.

1542,138,43v, Onofre Sans Gualbes, capellà, per quitació, -- 05-set-1550, Joan Cases.

1542,141,44v, Guionar Gualbes, per sent. 1537, -- 19-ag-1550, Francesc Cassador.

1542,150,47, Narcís Rafel, per sent. [1537], -- 05-set-1550, Baltasar Montrodó.

1542,151,47, Pere Cendrós, per sent. [1537], -- 16-oct-1551, Guerau Camps.

1542,153,47v, Rafela Copons, vídua, per sent. [1537], -- 12-set-1550, Guerau Camps.

1542,155,48, Diego Cabrero, per sent. [1537], -- 20-oct-1550, Guerau Camps.

1542,169,50, Ferrando Ballaro, [per sent. 1537], -- 24-set-1550, Joan Cases.

1542,172,50v, Guerau Giginta, [per sent. 1537], -- 05-set-1550, Miquel Ciurana.

1542,173,51, Joan Banyuls, [per sent. 1537], -- 18-des-1550, Joan Cases.

1542,175,51, Pere Gui, [per sent. 1537], -- 16-des-1550, Joan Cases.

1542,177,51v, Jaume Saragossa, [per sent. 1527], -- 15-gen-1551, Guerau Camps.

1542,195,54v, Rafel Albion, donzell, [per sent. 1537], -- 05-set-1550, Joan Pujó.

1542,204,56v, Zsteve Banyuls, per sent. 1528, -- 08-nov-1552, Joan Cases ⁽²⁾.

1542,206,80, Antoni Terreros, per sent. 1528, -- 27-oct-1550, Guerau Camps.

² Present que el citat supra en nota 1542,200,55v figura en la sent. com a havent lloc i cessió de Francesc Banyuls i com a fonsteri de Joanot Banyuls, son pare.

1542,207,80, Niquel Sobirà, per sent. 1534, -- 13-març-1551,
Guersu Camps.

1542,266,77~, Ferran Albert, per sent. 1537, -- 19-ag-1550,
Bernat Tro.